

Abstrakt

Východiska: Metamfetamin byl poprvé syntetizován roku 1893 japonským chemikem Nagaiem Nagayoshi. Roku 1919 se chemikovi Akirovi Ogata podařilo syntetizovat metamfetamin v krystalické formě. Sloučenina byla využívána jako lék na astma, horečku, rýmu či bolest. Využíval se také v psychiatrii pro léčbu schizofrenie nebo léčbu závislosti na alkoholu či morfinu. Metamfetamin byl zkoumán pro své využití ve druhé světové válce, kde si mezi vojáky záhy získal velikou oblibu. Vojáci Německa a Japonska ho hojně zneužívali při bojových misích. Na straně Spojenců byl pro stejné účely používán amfetamin. Po konci války vypukla v Japonsku metamfetaminová krize v důsledku otevření skladů se zásobami metamfetaminu. Tato krize trvala do konce 50. let 20. století.

Cíle: Předkládaný výzkum si klade dva cíle: zmapovat různé oblasti užívání a využití metamfetaminu od jeho objevení do konce 50. let 20. století (I) a popsat historii metamfetaminu, jeho využití ve druhé světové válce a následnou metamfetaminovou epidemii v Japonsku (II).

Metody: Práce bude zpracována pomocí obsahové analýzy primárních a sekundárních dokumentů, které budou vyhledávány pomocí databází zpřístupněných studentům Univerzity Karlovy. Dále bude určeno univerzum, které bude obsahovat 3 kategorie: historii metamfetaminu, druhou světovou válku a poválečné Japonsko. V každé kategorii budou určena klíčová slova, dle kterých budou vyhledávány relevantní dokumenty. Ty budou následně tříděny do primárních kategorií, a také dle roku vzniku a zaměření. Následně bude provedena samotná obsahová analýza a tvorba textu práce.

Závěr: Metamfetamin byl společně s amfetaminem vynalezen jako silnější náhrada efedrinu a adrenalinu. Byl využíván v medicíně, ale také zneužíván pro navození pocitu euforie, nadbytku energie a snížení pocitu hladu. Během druhé světové války byl masivně zneužíván vojáky Německa a Japonska, kteří díky němu dokázali vydržet dlouho beze spánku a lépe se soustředit na mise. Po skončení války propukla v Japonsku metamfetaminová epidemie, která vyústila ve změnu legislativy a kampaň proti drogám. Tato krize pominula roku 1957, kdy se počty závislých začaly snižovat.

Klíčová slova: objevení metamfetaminu – efedrin, využití metamfetaminu, Nagai Nagayoshi, Akira Ogata, Lazăr Edeleanu; druhá světová válka – Wehrmacht, Pervitin, Otto Ranke, kamikaze, Temmler Werke; poválečné Japonsko – Philopon, Yakuza, shabu